СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 102. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 4. травня 1931.

VOL. XXXIX. No. 102. Jersey City, N. J., Monday, May 4, 1931. THREE CENTS.

НЕ БУДЕ ЗМІНИ ЩОДО ТАРИФИ І ВОЄННИХ ДОВГІВ

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер говоритиме при відкриттю сесії „Інтернешенел Чембер оф Комерс" на політичні теми, але не заявиться за зміну щодо тарифи та спрати воєнних довгів. А саме про ті справи найбільше ходило.

ОТВОРЕНО НАЙБІЛЬШИЙ БУДИНОК У СВІТІ.

НЮ ЙОРК. — Президент Гувер потиснув у Білім Домі за ґузик, а в Ню Йорку засвітилися світла щойно збудованого величавого „Емпайр Стейт Білдінґ".

Тисячі людей прибули на свято отворення, а кількасот взяло участь у ловчі, на якім відчитано привітну телеґраму президента Гувера, вислухано промов ґовернора Рузвелта, мейора Вокера, бувшого ґовернора Смита й інших.

Новий хмародер є найбільшим будинком у світі. Є він 1,250 стіп високий. Будова коштує $52,000-000. Головою підприємства, яке його вибудувало, є Ал Смит. З високої вежі будинку розтягається широкий і далекий вид. Видно Сенді Гук, а навіть Плейнфілд, Н. Дж.

Будинок відчинено точно 1. травня, як було заповіджено. Це пригадав тепер ґовернор Рузвелт, бо він сам в те сумнівався, коли йому Ал Смит заповів тому рік, щоби зазначити собі в календарі, що має бути на посвяченню будинку 1. травня 1931 р.

Будинок сфінансувала Метрополитен Лайф Іншуренс Компані на суму $27,000,000. Решту потрібних грошей зложили: Люї Кавфман, президент банку, Елис Ірле, майнерський барон, Джан Рескоб, фінансіст і голова Демократичного Народного Комітету, і промисловець Пієр ді Понт.

Річна платня Ал Смита як президента виносить $50,000.

ПЕРШОТРАВНЕВІ ПАРАДИ ВІДБУЛИСЯ СПОКІЙНО.

НЮ ЙОРК. — Аж три ґрупи святкували першого травня. Від полудня до 2 години пополудні демонстрували ветерани чужинецьких воєн. У поході було 2,000 осіб. Від години 2 до 4 пополудні демонстрували соціялісти, а від 4 до 6 години комуністи. В поході соціялістів було яких 3,000 осіб, а комуністи мали яких 8,000 демонструючих.

Всі три ґрупи обговорювали теперішне економічне й політичне положення, але кожда з них на інакший лад. Ветерани стояли при уряді й американських ідеалах, соціялісти реформували світ по своїх засадах, а комуністи запрошували до большевицького раю. Але на мовах і протестах скінчилося, бо не було ніяких сутичок з поліцією, ні одних демонструючих з другими.

ТАКИ ПОМЕР З ВИСНАЖЕННЯ І РАН.

САО ПАВЛЬО (Бразилія). — Мавранта Кваренґа, італійський механік розбитого в джунґлях літака, знайдений по 18 днях блуканини, помер від виснаження й упливу крови.

ҐЕМБЛЄРСЬКІ МАШИНИ ПРИНОСИЛИ РІЧНО $20,000,000 ДОХОДУ.

НЮ ЙОРК. — Доходження, які ведуться в Ню Йорку в справі надужить по судах, в поліції й т. д., виводять на денне світло щораз нові надужиття.

І так стверджено, що істнує компанія, яка розсилає автоматичні ґемблерські машини і тягне з того ґемблєрства величезні зиски. Зізнаючі подають, що в Мангетені й Бронксі є таких машин 4,000, а кожда з них приносить тижнево принаймні яких $100 доходу.

Ті, що держать ті машини по склепах і салунах, навіть не знають осіб, до яких ті машини належать. Зате вони знають „числа", які зявляються по гроші, або які треба закликати телефоном вразі якогось випадку. І так, як тільки поліція заарештує того, що держить машину, сейчас зявляється в суді бондовець, котрий його звільняє, а також є готовий адвокат, який „фіксує" справу.

З тих зізнань виходить, що в Ню Йорку істнує великий ґенґстерський апарат, який орудує ґемблєрськими машинами і витягає цею дорогою від людей річно великанські суми, які доходять до $20,-000,000.

ПІМСТИВСЯ ЗА „ДАЙМА".

ПІТСБУРҐ. — Донелд Мек Інтайр, літ 15, не міг подарувати 5 бандитам того, що вони впали до склепу та ограбили його з цілого маєтку, який виносив 10 центів. Мек Інтейр слідив за бандитами 8 тижнів і таки їх вислідив і передав поліції.

В ОБОРОНІ ДЕПОРТОВАНОЇ ЖІНКИ.

ВАШИНҐТОН. — Миссис Ґервей В. Вилей, президентка „Ди Нешенел Вімен'с Парті", заапелювала до департаменту праці в справі Миссис Лілієн Ларш, вдови по канадійськім горожанині, котру депортовано з Дітройту до Канади.

Миссис Ларш є роджена в Дітройті, але вона втратила американське горожанство, виходячи заміж за Канадійця. І тому її депортовано.

ЗАПОВІДАТИМУТЬ ДОЩ НА 25 ЛІТ НАПЕРЕД.

Професор А. Ф. Ґортон доказував перед „Амерікен Джіофізікал Юніон" у Вашинґтоні, що в короткім часі буде можна заповідати дощі, посуху і сніги на 25 літ наперед.

СУДОВА РОЗПРАВА ЗА СВЯТО „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ" В СОКАЛІ.

Дня 26. березня з львівськім карнім суді відбулася розправа проти д-ра Чайківського, Осипа Мельниковича, Михайла Мельника й Анатоля Грушкевича, обвинувачених у тому, що минулої осені на святі „Сільського Господаря" і „Союзу Кооператив" у Сокалі підчас походу співали „Не пора" та інші антипольські пісні й виголошували революційні промови. Всім цим обвинуваченим присуджено в Сокалі по 200 зол. кари, але на спротив обвинувачених цю справу передано львівському судові, де розправу відложено через брак свідків.

СТРІЛЯЮТЬ ГНАНИХ І ГОЛОДНИХ.

Грузинське пресове бюро в Женеві подає, що політичні вязні в Баку почали голодівку, домагаючися, щоб ДПУ скоріше кінчало слідство й передало їх судові. Голодівка тревала 10 днів, а одинацятого дня ДПУ розстріляло всіх голодуючих вязнів „за бунт". Інші голодуючі припинили голодівку.

ЯК ЦЕ НАЗВАТИ?

Читальня „Просвіти" в Гриньківцях, пов. Копичинці, дістала летючку, в якій передрукована „Велика мова в соймі провідника Аграрної партії посла Михайла Бачинського про долю руского хлопа". На відозві читаємо, що вона видана накладом якогось комітету в Тернополі, та що її треба передавати з рук до рук, з хати до хати. Яка це промова, наші читачі знають. Це промова про те, як то Україні гнали силою хлопів на боротьбу з Поляками 1918, а хлопи тільки того в Бога просили, щоби прийшла Польща; промова про те, що пацифікацію благословить увесь наш нарід і т. д. Що типи з табору Бачинського посилають нашим читальням того роду промови, це ще можна зрозуміти, бо нема такої гидоти, якаб себе сама не хотіла рекламувати; але як назвати те, що людці з табору Бачинського прислали цю знамениту летючку під фірмою Т-ва „Просвіти" у Львові, вибивши шапірографом як надавця „Товариство Просвіти у Львові"? Чи це хитрість, дурнота, чи звичайна нікчемність?

КОРАБЕЛЬНА ШРУБА СХОПИЛА ЧОВЕН.

Зі Стамбулу повідомляють, що в повіті Зонґулдаґ, над Чорним морем, шруба німецького корабля „Мексіко" схопила робітничий човен та роздавила його. Згинуло 14 робітників. Корабель відплив до Стамбулу. Ведуть слідство.

МАШИНОВИЙ ТЕХНІК — ЗЛОДІЙ.

Недавно з каси льокалю „Братня Помоч" студентів політехніки у Львові вкрадено 1,000 зол. Поліція арештувала як підозрілого в тім вломі Віктора Єстада, машинового техніка.

УСПІХИ НЮЙОРСЬКОГО СВЯТА УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ.

З нагоди вистави українського танку-балету під управою балетмайстра Василя Авраменка появляються ріжні статті про цей виступ в американській пресі в ріжних мовах, приходять телеґрами до Школи Національного Танку Василя Авраменка від ріжних українських і жучих визначних громадян та організацій, а також повідомлення, що розпочалися приготовання до інших вистав, подібних до нюйорської. І так відбудеться ювилейне свято українського танку в Народнім Домі в Торонто в Канаді, а шикаґовські учасники нюйорського виступу відїхали домів, щоби, в порозумінню з п. Авраменком, підготовити в себе великий виступ в шікаґовській опері як підготовку до виступу на світовій виставі в Шикаґо в 1933 році. Перед святом в Шикаґо приготовляється свято українського танку в Филаделфії в славній Акедемі оф Мюзик.

ЗА ВБИВСТВО ЖІНКИ 2 ДОБИ АРЕШТУ.

Перед віденським судом закінчилась розправа проти бувшого полковника Урбана, який після 18-літнього щасливого подружа застрілив з заздрости свою жінку. Розправа виявила, що Урбан застрілив свою жінку тому, що любив її, а вона зраджувала його і вимагала розводу й тому обвинуваченого засудили тільки на 2 доби арешту за недозволене ношення зброї. Розправа мала дуже багато цікавих моментів, які виказали, що траґедія Урбана виросла на ґрунті модної сьогодні боротьби жінки за повну незалежність і свободу. Жінка Урбана мала двоє дітей, а не хотіла признавати ніяких обовязків ні супроти них, ні супроти чоловіка, хоч рівночасно жила з ним разом. Познайомившись у Моравії з Чехом Вондраком, вона полюбила його і заявила чоловікови, що їх вяжуть лиш діти, а любити їй вільно, кого хоче, бо вона вільна людина і не признає ніяких обовязків вірности. Рівночасно вона всеж не вагалась користати з грошей свого 53-літнього чоловіка і обдаровувати свого любовника та докучати Урбанові, що він є одинокою перешкодою до її щастя. Підчас одної сварки справі Вондрака Урбан застрілив жінку, не знаючи сам, що робить. Обвинувачений кінчив свої зізнання словами: „Я вбив її, але я любив її над усе; любив і тоді, як тижнями я мусів сам замітати свою хату і сам собі варити обіди, звичайно лиш маґалигу, тоді, як жінка ходила на любовні стрічі з іншим. Від коли я в житті побачив мою жінку перший раз, від тоді я не знав іншої жінки, не хотів знати. Я був їй вірний і буду вірний до смерти, хоч я вбив її". Свідки зізнавали про Урбана якнайкраще, а про його жінку крайнє неприхильно і це рішило про присуд. Зізнавав також любовник вбитої жінки, чеський маляр Вондрак. Коли оголошено присуд, публика плескала в долоні, як у театрі.

САМОГУБСТВО ПОЛЬСЬКОГО ЛЕТУНА.

У Варшаві в таксівці застрілився капітан-летун Юрій Рокосовський з летунського полку у Львові. Кажуть, що причиною самогубства було те, що Рокосовського мали спеціонувати проти його волі.

АБД-ЕЛЬ-КРІМ ВЕРТАЄ ДО ВІТЧИНИ.

Довголітній ватажок Кабілів, Абд-Ель-Крім, який боровся з французькими окупантами в Мароко, як відомо, попав у полон і кілька літ перебував на засланні на однім відлюднім острові на Індійськім океані. Недавно він звернувся до французького уряду з просьбою дозволити йому вернутися до вітчини і справді Франція годиться на поворот Абд-Ель-Кріма до Марока.

ЛІТАК УПАВ НА ПОДВІРЯ МІНІСТЕРСТВА ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ.

Дня 2. квітня в полудне летів понад Варшавою військовий літак. Нараз літак почав нагально спадати на подвіря міністерства військових справ при площі Спасителя. Видно було, як летуни старалися вискочити з літака, та це їм не вдалося. При спаданню літака наступив вибух, полуми охопило апарат. Летун Жебровський згинув на місці, його тіло згоріло на вугіль. Другий летун, Лісовський, тяжко ранений; заки приїхала ратункова стація, помер також.

ВТЕЧА АРЕШТОВАНИХ.

Станиславівський поліцай Н. арештував робітників з Биткова, пов. Надвірна, Михайла Юзвяка і Федора Процака та провадив їх до вязниці. По дорозі обидва арештовані кинулись на поліцая, роззброїли його, міцно набили і втікли, Бог зна куди.

ВИХОР КИНУВ ХЛОПЦЯ В РІКУ.

Господар з Ляшок Муроваих, Мартин Клюш, мав справу у львівськім повітовім суді. З Клюшем приїхав як свідок і його 10-літній син. Як вертали додому, хуртовина на мості в Ляшках Мурованих схопила хлопця, понесла його та вкинула в ріку. Раненого хлопця відвезли до шпиталю.

ЖІНКА СУДДЯ.

В Ґродні розпочала урядування суддя, жінка Івашкевичева. Це вже четверта жінка суддя в Польщі, але попередні три жінки судили тільки справи малолітних злочинців, а Івашкевичева розглядатиме всі карні справи в Ґродні.

ДОТЕПНИЙ ВОЛЛЕС.

До помешкання сензаційного письменника Едґара Воллеса прийшов один урядовець і почав скаржитись: „Пане, я так люблю читати ваші повісти, що, зачитуючися в них, я забував котра готина, через те спізнявся до бюра і тому дирекція викинула мене з моєї посади. Через ваші повісти я втратив хліб і працю, тому хоч порадьте мені, що маю діяти?" Воллес подав гостеві найновішу свою повість і сказав: „Даруюв вам мою повість. Читайте її, бо вона така цікава, що читаючи її, забудете про своє горе, про втрачену посаду та і їсти вам не схочеться".

ЗАСУД УЧЕНИКА.

Суд у Золочеві засудив уч. 6-тої ґімназійної кляси, Ярослава Леха, на кару 1-річної вязниці з зарахуванням слідчого арешту. Крім того суд постановив передати Леха після відсидження кари під поліційний нагляд. Акт обвинувачення закидав Лехови шпіонажу в користь сусідньої держави.

ДЕНЬ ПЕРШОГО ТРАВНЯ ПРОЙШОВ СПОКІЙНІШЕ ВІД МИНУЛОГО РОКУ

ЛИШЕ В ДЕЯКИХ КРАЇНАХ БУЛИ КРІВАВІ СУТИЧКИ, ПІДЧАС ЯКИХ ЗАГИНУЛО 8 ОСІБ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Назагал в Европі день першого травня пройшов значно спокійніше проти минулого й попередніх років. Лише в Барцельоні, Більбоа, Опорто, Лісбоні й в Любатові (в Польщі) були вбиті підчас сутичок демонстрантів з поліцією.

В Польщі в м. Любатові вбито трох демонстрантів підчас їх бійки з поліцією. В Барцельоні (в Еспанії) вбито двох демонстрантів і кількох поранено. В Лісбоні (в Портуґалії) вбито одного демонстранта, коли демонстрація звернулася проти уряду, домагаючися знесення диктатури. Таксамо в Опорто вбито одного демонстранта.

В Лондоні день пройшов спокійно. Комуністична демонстрація відбулася теж без жадних випадків. В Парижі було кілька дрібних сутичок між поліцією та комуністами, але поліція легко привернула порядок. У Відні все пройшло спокійно, а в Атенах та інших балканських містах були незначні сутички поліції з демонстрантами. В Женеві були незначні непорядки, а в Бруселі все пройшло спокійно, хоч поліція чекала заворушення.

У Варшаві одна ґрупа демонстрантів старалась урядити жидівський погром. Вона повибивала вікна в деяких жидівських домах, але поліція привернула порядок. В Південній Африці поліція мала труднощі з демонстрантами, які напали на один готель і клюб. В Бельґії ґрупа молодих комуністів стріляла й поранила одного поліцая, який старався не допустити до демонстрації, що тепер заборонено в Німеччині.

Назагал помітно в усій Европі зниження активности комуністів і зменшення їх впливу на робітничі маси. Робітництво в більшости демострувало першого травня під проводом соціялістичних антикомуністичних партій та своїх професійних організацій.

В КИТАЮ ЗНОВ ГОРОЖАНСЬКА ВІЙНА.

ШАНҐТАЇ (Китай). — В південнім Китаю утворилося своє правительство зі столицею в Кантоні. На зїзді південних ґенералів та політиків вирішено розпочати негайно наступ на Нанкін з метою повалення уряду Кай Шека.

Нанкінське націоналістичне правительство вважає, що воно зможе відбити наступ південної армії, яка не може виставити значних сил для боротьби. Справу рішить найскорше правитель Манджурії, котрий дасть перевагу тій стороні, до якої пристане зі своєю армією.

„КАЗЬОННА" ПЕРШОТРАВНЕВА ДЕМОНСТРАЦІЯ.

МОСКВА (СССР). — Тут відбулася велика першотравнева демонстрація, зорґанізована правительством. На демонстрації вражала всіх червона армія, узброєна й зорґанізована відповідно останнім вимогам воєнної техніки й науки. Воєнні маси довго переходили перед очима Сталіна, Молотова, Ворошилова та інших комуністичних правителів Росії.

За військом ішли маси робітництва та дітей. Демонстрація тревала кілька годин і мала на увазі показати мілітарну готовість Росії до війни та до боротьби зі своїми ворогами. Армія робила враження добре вимуштрованої й устаткованої, відповідно всім вимогам модерної армії. Сталін, зі своїм азійським обличчам, нагадував татарського завойовника Тамерляна, котрий переглядав свої війська перед походом проти цивілізованих народів.

ГОТУЮТЬСЯ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ КУРДІВ.

ІСТАНБУЛ (Туреччина).—Турецьке правительство сподівається, що з настанням тепла, коли зійдуть сніги з гір Курдистану, знову почнеться повстанський рух Курдів. Минулого року Туреччину дорого коштувало вгамувати повстання Курдів, а тому вона тепер завчасу готується, щоб не допустити до нового повстання.

Гору Арарат, осередок минулого повстання, разом з її околицями оголошено воєнною смугою, де цивільні громадяни можуть появлятися лише за спеціяльним дозволом. Майже на всьому просторі турецького Курдистану тепер панує воєнний режім.

РУМУНІЯ ФАБРИКУЄ ВИБОРИ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Серед румунських політичних партій викликало велике обурення реґулювання правительством Йорґи виборів до парляменту. Передвиборчі віча будуть обмежені так, що, наприклад, партія націонал-селянська на чолі з Маню, яка тепер має 320 послів на 370 їх загального числа, зможе відбути не більше як 8 передвиборчих віч.

Крім того на вічах зможуть промовляти лише ті особи, яким уряд видасть на те дозвіл. Таким чином Йорґа сподівається сфабрикувати вибори, які дадуть його урядови й дрібним партіям більшість у парляменті.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office at Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three copies of copy.	
Per year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:

Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сити і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДО ІСТОРІЇ ОДНОГО КОНКОРДАТУ

Італійський фашистівський уряд, ведучи свою денаціоналізаційну політику в Горищі і Істрії, шукав для своїх асиміліційних цілей опори в католицькій церкві. Заключений з Ватиканом конкордат віддав Словінців на поталу італійським фашистам. Перед цим конкордатом католицька церква обстоювала право, що священик повинен проповідати мовою того народу, до якого проповідує, та що священики й епископи повинні володіти мовою своїх парохіян, чи вірних діецезії. Та фашистівський уряд добився того, що священиками й епископами на землях, заселених Словінцями, можуть бути Італійці, не володіючі словінською мовою. І таке домагання зістало узаконнене конкордатом. Крім того фашисти почали ще нагінку на тих священиків, котрі проповідували по церквах по словінськи.

Отсе поведення фашистів довело до протесту з боку католицьких епископів в Югославії. Архиепископ д-р Бавер оголосив від імени 17 епископів Пастирський Лист, у якім цілий епископат візвав вірних до протесту проти італійського уряду за його переслідування Словінців. Зприводу тих переслідувань зарядив епископат велику процесію, як протиіталіційску демонстрацію, котра відбулася в день св. Йосифа, в якім то дні молився у своїм часі ввесь католицький світ по причині релігійних переслідувань з боку совітів. В Люблянї взивав вірних на цю демонстрацію великий дзвін, яким дзвонять тільки при найбільших святах. У святі взяли участь корпоративно представники ріжних організацій, які ведуть пропаганду за відірвання словінських земель від Італії, а також представники уряду.

Таке донесли про цю демонстрацію чужинецькі газети, додаючи, що фашистівський уряд дуже тим схвильований. А далі пишуть, що Ватикан не заборонив цеї процесії-демонстрації. Кажуть, що це не так легко було йому зробити супроти солідарної постави цілого епископату Полудневої Югославії, який виступив проти гнетених своїх братів, котрі опинилися під Італією.

Але все таки Ватикан потішив фашистівських асиміляторів. Ото в своїм урядовім „Осерваторе Романо", обороняє він вправді уживання словінської мови в церквах словінських місцевостей, але тільки на тій підставі, що там покищо італійська мова ще „цілковито" не запанувала над словінською.

Значиться, треба фашистам ще тільки трохи сильніше натиснути, а тоді насильство, а не справедливість розвяжуть отсей спір.

РІЧЕВА ВІДПОВІДЬ

(Кореспонденція зі Львова).

Людина громадське єство. Побіч заспокоєння особистих потреб людина відчуває потребу віддавати себе частинно на услуги другим, — суспільности.

Зрілість народу виявляється в його організованости, в наладнанню публичного життя, в упорядкуванні відношення до загалу й навпаки.

Тільки організована суспільна праця може бути доцільна й успішна. Вона одинока є в силі піддержати й слабших духом та заставити їх надіятися на переміну болючої теперішности. В добре зорганізованій армії то й боягуз може стати героєм. Наш бездержавний нарід мусить особливо виказувати велику міру тих прикмет. Їх у нього не доставало. Це нам завжди шкодило. Треба часто провірювати свій стан, треба приглядатися, чи навчили нас чогось наші гіркі досвіди.

Буваються у нас песимісти, люди огірчені, або ті, які для своїх думок чи вчинків не можуть підпорядкувати думаючого загалу. Такі люди люблять кричати, що Українці це історичні неуки, нічого не навчилися, ніякої будівельної вартости не представляють. Такі люди люблять нарікати, що в нас нема пошанування вторитету, а за авторітет мають тільки свою чесну чи нечесну особу.

Український нарід у Галичині вже від поверх 80 років звикав до муравлиної організованої праці. У цій праці він пізнав себе і свою власну вартість. Тому про ту жмінку Українців, що під Польщею, більше в світі говориться, як про міліони позагалицьких Українців.

Трохи задовгі міркування?

Може бути. Але на них нема міри — ні часу ні обему. Їх треба так довго повторювати, доки не зростуть у кров і кість кожної одиниці — в нас та у нас, доки кожний не узгіднить своїх діл у цих справах зі своїми думками та словами.

Деякі центральні установи відбули саме недавно свої загальні збори, чи зїзди. Перевірка їх діяльности за останній рік, — дає нам ключ до розгляду, чи ми поступаємо вперед, чи стоїмо на місці, себто падаємо.

Дня 25. березня відбула у Львові свій Загальний Зїзд делеґатів своїх кружків „Рідна Школа". Ставимо її на першому місці, як з огляду на число в ній інтересованих, так і з огляду на обем її діяльности, і з огляду на її буджет, у наших відносинах на перший погляд неймовірний. Начислює це товариство 32 тисячі членів. У наших обставинах цебуває число. Це самі такі, які прямо самі зголосилися в члени. Не вичислені, тут ті, що піддержують товариство матеріяльно, як н. пр. малощо не вся українська еміграція. Тому сміло можна очеркнути „Рідну Школу" як всенародне товариство. Це кидається у вічі навіть на вні. Беріи під увагу хочби тільки сьогорічний Зїзд. Вся і то буквально вся по українськи писана преса, від комуністичного до клерикального напрямку, забрала голос у справі тої установи з приводу її Загального Зїзду чи то перед, чи по ньому. Кожний укрінський часопис мав щось замітити, щось порадити, поставити до неї якесь домагання. Такого порушення прилюдної опінії не спричинює дотепер ніяка українська установа. І зовсім слушно. Цеж установа, яка плекає цвіт народу, молодь. Колиб цвіт струплішів, привяв, завмер, чи не мав тільки животної сили, — овочу не буде. І коли українська маса вже так здорово цю правду відчула, — це знак, що ми високо зросли, що ми живі й самі хочемо про себе рішати.

Осередком самого Зїзду був ювилейний реферат Льва Ясінчука, в якому він накреслив історичне підложе, що на ньому виросла „Рідна Школа", перейшов діяльність тої установи за 50 літ, витягаючи при кожній нагоді відповідні висновки. Під враженням того реферату пішла поважно ціла дискусія. Всі, що люблять тільки переїхатися по установах чи по людях, які її репрезентують, побачили себе наразі у ніяковому положенні.

Коли зважити, що в „Рідній Школі" гуртуються справді самі найсвідоміші одиниці, які для себе не виносять з тої установи **ніякої користи**, які раді служити виключно добру свого народу, — то вартість тої установи ще більше зросте. Тому українська еміграція в Злучених Державах може бути в глибині свого серця повного переконання, що її допомога в останньому році у висоті 6,057.30 дол. і 7 зол., зужена — на ціль високо продуктивну. Відмітив це й Загальний Зїзд в окремій резолюції. Неможливо навіть побіжно подати огляд діяльности „Рідної Школи" за останній адміністраційний рік у загальній статті. Зробимо це окремо. Бож і так саме цього (1931 року) кінчить „Рідна Школа" 50 літ своєї діяльности.

Не диво, що на цю установу звернена увага польського уряду й польського громадянства. Вона їм сіллю в оці. Одначе перед світом небезпечно прикладати руку до вбиття цеї організації. Треба владі вдоволитися хіба зручним підставлюванням ноги, перетинанням жили, якою доплиють соки. Не досить, що переслідується всіх тих, що хотіли „Рідній Школі" помогти й займаються збіркою грошей; не досить, що відмовляється й школам права державних шкіл, що закривається деякі з них (на всякий випадок не слабші матеріяльно, але найсильніші), що не дається їй дозволу навіть використати традицію й збирати гроші з нагоди Різдва й Великодня, але в останніх днях нанесено товариству ще й цим діймаючу втрату, що саме в день Загального Зїзду сконфіскована дві книжки „Рідної Школи", які написав Лев Ясінчук, а саме „Азбука Нації" та „50 літ „Рідної Школи". Обі книжки видані з нагоди ювилею „Рідної Школи". Особливо „50 літ „Рідної Школи" це велика книжка на 270 сторін друку великої 8-ки із 150 ілюстраціями, видача майже ліксусово. Незабаром відбудеться судова розправа з приводу цих конфіскат. І коли не вдасться опрокинути конфіскати, то „Рідна Школа" потерпить діймаючу втрату, передруковуючи книжку.

А чи нібито в нас так важко за конфіскату? Недавно сконфіскували „Коротку історію Грималова і сіл судового грималівського округа" за те, що подано в ній, скільки заяв внесли Українці за українську школу в часі т. зв. „шкільного плебісциту". А тими днями то сконфіковано навіть книжечку директора нац. музею, Іл. Свенціцького, про артиста маляря Петра Холодного, і то книжечку передруковану з фейлетонів „Діла", де вони не були сконфіковані. А часописів — то вже конфіскується, скільки вгодно. Бо — „в Польсце, як кто хце"...

Того самого дня відбулися теж загальні Збори Центрального Кооперативного Банку (коротко званого Центробанк). Є це властиво в стислому розумінні банк, тільки що не має приписаного в Польщі закладового капіталу 5 міліонів золотих, тому й числиться він за кооперативу, а тимчасом не має всіх прав звичайного банку. Центробанк має достарчати українським кооперативам оборотового капіталу. Розросла в нас кооперація, головно кредитова, потребує його чимало, бо власні засоби не покривають запотребування, а державних кредитів не то що нема для нашої кооперації, але навіть банковий кредит утруднений, коли загалом можливий. Крім загальної господарської кризи у всіх ділянках навістила кооперацію дуже діймаючо пацифікація минулої осені. Одинокою підставою оборотових фондів усіх наших економічних установ, це пропаганда ідеї масової поголовної ощадности, яку мають вести кооперативи. Не зважаючи на ті впрост неймовірні господарські відносини, треба ствердити, що число кредитових кооператив зросло в нашому краю за останній рік до 450, себто навіть **перевищило довоєнний стан.**

Визначною помічю для кооперації буде виконання ухвали з боку наших кооператив про льокату їхніх вкладок та резерв у Центробанку. З чистого зиску признано 6% дівіденди, а решту призначено на резервовий фонд.

(Конець буде)

З українського життя в Америці.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Український танок в Метрополитен Опера Гавс.

День 25-го квітня 1931 року буде записаний в історії української іміґрації в Америці як історичний день, бо тоді відбулася подія величавої ваги — а то: наш славний балетмайстер Василь Авраменко виступав в Метрополитен Опера Гавс у Ню Йорку з українським народним танком.

Тим виступом п. Авраменко здав іспит зі своєї зрілости, а український народови приніс велику славу, бо не дуже богато маємо артистів на світі, котрі притягнуть на свій попис до Метрополитен Опера Гавс на Бродвею так богато тисяч народу, що не лишиться ані одного непроданого місця, а таке власне було на попиці пана Авраменка.

Колиб хотів хто описати оцю виставу з належною справедливістю, то требаб було заангажувати до цього другого великого артиста; а я, пишучи це, руководитисьму більше своїми враженнями ніж фаховою критикою. Але коли пишуться такі враження, то й тоді треба бодай згадати, що український танок є наше найвище народне мистецтво поза піснею. Бо коли дивишся на нього, то бачиш там велику тугу й могутну стихійну силу; український танок, це глибока як море, а висока як фірмамент лірична поезія, й тому в ньому все вкриталюється благородність, грація, моральна чистота та релігійні почування. Український танок є легкий неначе подих весняного зефіру; він усміхнений як дівчина у вінку; він поважний та без найменшої домішки суґестивно - неморальних рухів.

І тому саме у величавій салі Метрополитен Опери не було ані одного вільного місця, бо чар українського танку притягнув своєю силою до себе всіх — і своїх і чужинців. До сього треба ще додати, що з танком рука в руку йдуть українські строї. Як тільки піднеслася куртина — впала в око оригінальність та краса строїв. І чим більше їм придивляєшся, тим більше побільшується степень тієї краси, і все більше і більше зростає ся краса аж до безконечности. А коли дивишся на танок, то маєш враження, що десь сильний вітер розгулявся в розцвитім квітнику, де розцвилися міліони ріжнобарвних квіток. Насамперед впадають в око віночки на головах дівчат з ріжнобарвними стяжками, відтак вишивані сорочки, спідничкн яскравого коліру, поясн, запаски і жупани, які чарували око. Артист Федь Мражник, котрий шив костюми і малював образи для сценерії, має чим гордитися.

Розсунулась куртина. Народня орхестра (14 музикантів) під проводом п. Кузьми віддає мельодійні гуцульські арії, а наша славна оперова артистка п. М. Гребенецька чарує нас своїм голосом, співаючи „Соловейка". Зараз по цій співає хор „Чуєш, брате мій", а на величезній сцені бачимо в 7 рядах по 6 дівчат, як наслідують рухи крил відлітаючих журавлів. Потім виступив наш славний співак п. П. Ординський та відспівав чудову пісню „Черемоше". Із великого кола танцюристів вискакує 2 дівчинки та відтанцьовують „Женчичок". Хор знова добре вправленими голосами затягнув „Верховино", а дві пари малих дітей відтанцювали „коломийку". В тім місці наступає найбільше зворушаюча та потрясаюча сцена. Ото на сцену вибігає маленька дівчинка і танцює „Гуцулку". — Але Боже мій! як вона се танцює!! Заледви довела першу фігуру до кінця, як гураган оплесків залляв величезну салю; — фігура друга, тесаме; трета, четверта, пята, — а чотиротисячна товпа на переміну втирає сльози то плече. Кождий рух дівчинки викликує в зелектризованої публики спонтанічний вибух оплесків, який пливе стало неначе лява з Везувія. Дівчатко танку дійшло і з граціозним уклоном відступившись замішалося між іншими дівчатками свого росту, але оплескам немає кінця. — Публика конечно хоче „замучити" її. Не лишається іншої ради. Балетмайстер Авраменко дає знак, орхестра починає знову, а маленьке дівчатко вискакує й знову танцює. Сього вже було забогато для чутливих сердець жінок і декотрі захлипали на голос. По цілій салі пішли хусточки в рух. Самий автор сих стрічок почав нишпорити по кишенях за платком. І так оплескам не було би кінця, як би не се, що орхестра заграла інший танок, а на сцену вибігло 8 пар в „коломийці наперед". За сим прийшов „козак подільський" який відтанцювала одна пара (хлопець і дівчина). Потім 38 дівчат відтанцювали „Гони-вітер" з дуже добрим смаком. На закінчення першої дії орхестра заграла „Аркан", а на сцену вибігли 24 Гуцули, а всі хлопці-молодці. Гира вede перед як старший „фликів", з топірцем в руках, а з дзюбенкою при боці. Сенчук на другім місці, а за ним всі інші після росту. Вид чудес-

Антін Чехов.

ОДИНОКИЙ СПОСІБ

Колись також і наше підприємство падало жертвою крадежей, яких допускалися касієри. На саму згадку тих часів страх мене бере. Ні, не обкрадали нас, а дослівно все забирали з нашої бідної каси. Із середини каса була оббита зеленим оксамитом — оксамит також украли. Одному з тих злодіїв так сподобалося обкрадати нас, що разом із грішми забрав замок каси та її верх. За останніх пять літ через наше підприємство пересунулося девятьох касієрів. Нині, на більші свята, всі без виїмки, присилають нам побажання з Красноярська.

— Воно страшне, та як зарадити лиху — журилися ми, як віддавали девятого касієра в руки справедливости. — Сором і ганьба! Всі девять — погань!

Стали призадумуватися та радити. Кому віддати касу? Хто тут не драб, хто не злодій? Вибір упав на Івана Петровича, бухгальтерового помічника: тихий, побожний, неохайний, не знає, що таке комфорт. Вибрали ми його, поблагословили на цю роботу зі спокусою й успокоїлися, та не на довго.

На другий день Іван Петрович мав уже нову краватку. На третій день приїхав до офісу новенький. Того передше ніколи не робив.

— Бачили ви — говорили ми як минув тиждень. — Нова краватка... Біноклі... Вчора закрошував на іменини. Щось воно не тее... Частіше молиться... Видно, має нечисту совість.

Такими спостереженнями поділилися ми з ексцеленцією.

— Щож це? чи і десятий мав би бути гільтаєм? — зітхнув наш директор. — Ні, це неможливе... Така порядна та скромна людина... Зрештою хідім до його.

Пішли ми до Івана Петровича та поставали довкола каси.

— Даруйте, Іване Петровичу — сказав до нього благаючо директор. — Ви втішаєтеся повним нашим довірям... Віримо вам... Гм... так... Та знаєте... Позвольте зревідувати касу! Алеж, не противтеся.

— Алеж прошу! Дуже добре! — весело відповів касієр. — Ревідуйте, скільки лише ваш сподобається!

Взялися ми перераховувати. Рахували, рахували та не дійшли до чотириста карованців... То він також?... І десятий? Господи Боже! Це перше. Друге, коли до тижня зумів розстратити таку велику суму, то скільки вкраде через рік, два роки... Зі страху ми остовпіли. Ми здумілися, попали в розпуку... Що тут діяти? Ну що? Передати справу судови? Ні... Це спосіб старий і зовсім нехосенний. Одинацятий також украде. Дванацятий зробить тесаме. Таж усіх годі передавати судам. Збити драбугу? Годі. Готов обидитися... Прогнати та на його місце прийняти іншого? Таж інший також украде! Що тепер буде? Директор, червоний наче буряк, а ми бліді-блідесенькі — всі вліпили блудні очі в Івана Петровича. Ми сперлися на жовте поручча та думали. Думали, напружували наші нещасливі мозки та терпіли... А він? Він був непохитний. Преспокійно перекидав галки на „щотах" (числівницях), зовсім так, начеб нічого не вкрав.

Довго тревала мовчанка.

— На що ти видав гроші? — спитав його вкінці плаксиво директор.

— На ріжні видатки, ексцеленціє!

— Гм... На видатки, кажеш. Я вельми рад із того! Мовчати! Я тобі пока...

Директор перейшовся кілька разів по кімнаті тай говорив далі:

— Що тепер почати? Як тут остерегтися перед такими дурнями? Панове! Ради Бога, чого мовчите? Як з того вилізти? Таж не будемо бити тієї наволочі! (Директор задумався). Слухайно, Іване Петровичу... Вплатимо за тебе ті гроші, не допустимо, щоби ця справа розголосилася та щоби принесла нам нечесть, хай тебе чорт побере, лише будь щирий, без ніяких викрутасів... Жіночки любиш, що?

Іван Петрович усміхнувся. На його лиці було видно журбу.

— Я дуже добре розумію тебе — говорив директор.—Хто їх там не любить? Так, я тебе розумію. Всі ми однаково грішні. Всі ми бажаємо кохання, як сказав якийсь... філософ... Ну, вже добре! Тому слухай. Коли так дуже любиш їх, то прошу: дам тобі листа до одної... Дуже гарненька... Можеш відвідувати її на мій рахунок. Годишся? До другої дам тобі також листа. До третьої також напишу! А гарненькі вони, всі по французьки говорять... такі повнесенькі. Вино любиш?

— Ексцеленціє, ріжні є роди вин... Лісбонського, наприклад, до уст не візьму. Кожен напиток, за призволом Ексцеленції, має свою вартість.

— Не плети... Що тижня посилатиму тобі тузин шампанського. Пий лише не марнуй грошей та не приноси нам сорому. Я не приказую, лише благаю! До театру також певно любиш ходити?

І так далі... Вкінці рішилися ми, самособою крім шампану, купити йому крісло на абонаментові вистави в театрі, платню підвищити тричі, зфундувати йому пару карих коней, що тижня висилати його „тройкою" до підміських шиночків —усе, самособою, на рахунок підприємства. Кравець, цигара, фотографії, цвіти на бенефіси акторок, обстановка хати — також оплачувало наше підприємство. Хай плаває в добрі, лише ради Бога, хай не краде! Роби, що тобі захочеться, лише не будь злодієм!

Ну і щож? уже більше ніж рік Іван Петрович займає становище касієра. Не можемо його нахвалитися. Він чесний і точний... Не краде... зрештою підчас щотижневої ревізії стверджуємо, що в касі не досчає якихсь там десять-пятнацять карбованців. Та чи воно гроші? От дрібничка, про яку і згадувати не оплатиться. Таж щось таки треба зложити в жертву на жертвенники касієрського інстинкту. Хай жере, щоби лише не крав тисячок.

Тепер ми радіємо... В нашій касі все є гроші. Правда касієр коштує нас дуже дорого, одначе, треба признати йому правду, він богато дешевший ніж девять його попередників. Можу заручити, що не часто можна подибати підприємство або банк, що могли би почванитися таким дешевим касієром! Ми добре виграли, тому ви, всесильні світа цього, будете щонайменше чудаками, коли не підете нашими слідами.

(З російського переклав **М. Н.**)

— Пане доктор, як ви ввійшли до шапи, якийсь незнакомий всів у ваше авто й утік!

— Боже! А як він виглядав, той злодій?

— Я йому не приглядався, одначе я затямив собі число вашого авта.

вний! Й не диво, бо Аркан, це танок, який творили цілі тисячоліття. В нього вложило богато народів свою душу, а наші Гуцули убрали його в свій чаруючий однострій. Кожний легінь виглядав неначеб він убрався чарувати свою фею, що пригнала поїти своїх вірят до чистих вод Черемоша. Тут маяли краски вишиваних сорочок, писані киптарики, широкі гачі, легенькі постільці й волоки з крученого ременя, а на плечах на опашки сардачки з китичками. Прекрасна сцена! нагадувало нам, як заходяче сонце цілує на добраніч великий город маків. І коли наш ум неначе запаморочив від цього всього, око бачить як 24 легіні зі всею душею пірнули в Аркані. Та нараз „головний фликев" крикнув: батько спить! Всі легіні стали стовпом. На сцені зникли світла, а публика тихо, тихо, неначе завмерла. Нараз — орхестра, світло, а відтак команда: батько встав! Легіні рубили що сили наперед. Старший „фликев" викликує „команду". Танок доходить кінця присюдами круть-верть, що дуже подобає на кружляючі водопори в ріці Місісіпі на великім коліні в Ню Орлеанс в Луїзіяні. Куртина закрилась. Публика неначе завмерла на хвилинку від вражінь, а як опамятилася, тоді стала бити браво. Кінець дії першої.

Друга дія містить в собі групи танки, і зачалася „Заверюхою". На сцену вибігає 20 дівчат, а за ними 7 хлопців з гопірцями в руках. Коли танцюристи зникли, вийшов пан Ординський та відспівав „Ой Дніпре, мій Дніпре". За довшою перервою почався „Гопак колом". На сцену вибігло в найбільшім порядку 200 пар. Старші насамперед, а відтак менші, менші, а скінчилося на дуже маленьких дітях. Старші давали два широкі кола, а малі діти остались в самій середині. Коли здавалося, що танок був в найбільшому розгарі, та дальше йшов кругом — старші пари почали поволі зникати за сцену, а це робило враження, що на сцені розвивався клубок, а десь там за кулісами мусів звиватися знов. Коли вже всі діти зникли з сценою, вийшла знову оперова сопранистка п-ні Марія Гребенецька та своїм мельодійним голосом очарувала присутніх „Думою" з Лисенкової опери Тарас Бульба.

Тепер відбулася друга зворушаюча сцена, яка потрясла глядим до глибини душі. Дзвони дзвонять, а на сцену повільним кроком виходить та маленька дівчинка, що танцювала в першій дії „Гуцулку", і на самій середині сцени клякає та хреститься. За нею підходить трошки більший хлопець і робить тесаме. Се ймило за серце цілу публику і в неодного заблестіли сльози в очах. Діти зникають, а тимчасом виходить група селян (се хор). На знак пана Кириченка почав співати хор славну „Почаївську Божу Матір". Залунав чудовий голос п. Ординського в салі: „Ой зійшла зоря" По пісні вбігають на сцену в „Гаївці" 100 а може й більше пар дівчат. Величезна сцена заповнилася по береги самими майже рівними щодо росту дівчатами, „Гаївка", це в повнім розгарі: 6 великих подвійних кругів крутяться; нараз з сего зробилося 4 колеса з двома рядами, а в млі ока вже маєте 3 довгі вороточки, а се робить враження пильних пчіл, які носять мід до улия, причім кожда знає своє місце й тому вони ніколи не попадають в замішання. Нараз усе розвинулося в ряди, а ряди кудись ідуть, але нікуди не доходять, всі біжать, однак не пропадають з місця, всюди рух, однак всі стоять. Нараз втихає музика, а наші німфи стають як копані. На піднесенню хор співає „Молимось, Боже великий", а руки 200 пар дівчат благаючи підносяться до неба, нагадуючи нам часи, коли дочки наших прадідів молилися ще до Лади й Марени в зелених лугах. Так закінчилася друга дія.

Трету дію розпочав п. Ділов сольом „Гетьмани, Гетьмани", яке відспівав величаво. За сим хор відспівав „Не туман", а вибраних 60 хлопців з високо піднесеними шаблями відтанцювали „козацьку хуртовину". Тепер прийшла найважніша сцена цілого вечера: самий балетмайстер В. Авраменко виступив у танку „Гонти". Ціле уложення на сцені — неначе квадрат без одної стіни — зістало на своїм місці, а лише козаки з голими шаблями в руках зробили велике колесо. Нараз орхестра заграла „Танок Гонти". Ізза сцени вискакує наш славний балетмайстер, убраний у дорогий жупан, з обнаженою шаблею в руках. Неначе вихром кинувся він в танець, але з такою скорістю та технікою, що всі приперли в собі духа Ніхто ані пальцем не ворухнув, бо боявся, що може пошкодити в якийсь спосіб танкови. Гонта в своїм вступі зобразив танком наші боротьби з ворогами та приготовання до атаки. Від сього перейшов до шаленого бою та кривавої різні на право і на ліво. Бився відважно на всі боки, а як зістав окружений ворогами зі всіх боків і пробитися через ворожі війська було неможливо — він (Гонта), підносить високо свою шаблю та втоплює її в свої груди — і паде трупом. На салі схвильоване Публика неначе закаменіла Лицарі Гонти з шаблями в руках кинулися до свого раненого провідника — та на здивовання усіх — Гонта схоплюється на рівні ноги! Всі присутні усміхнулися зі сльозами в очах, бо зрозуміли, що пан Авраменко зобразив невмирущий дух бою за волю України. Навіть коли один поляже, то дух його не вмірає, а переходить до другого, котрий відновляє бій, лише з більшою завзятістю та з більшою силою. Але вертаймо до воскресшого духа Гонти. Гонта стає посередині своїх лицарів підносить високо свою шаблю і з великим пієтизмом цілує хрест на ручці шаблі на знак присяги, що буде битися доти, аж поки не визволить Україну, а потім кидається з демонською силою в вир бою. Ріже шаблюкою на всі боки; бє нею по землі, щоб очистити її від ворожої крови; швидкими скоками робить наступ. Підчас сеї сцени одна жінка зімліла і її виносять до почекальні та покликують лікаря. Нараз стає Гонта гордо, та підносить високо свій меч на знак побіди. Танок скінчився, а публика, як вийшла з оголомлення — загреміла з цілою силою. Наш артист виходить другий, третий раз, з поклоном. На даний знак хор загремів „Гей ну, хлопці, до зброї!", козацтво підносить шаблі вгору — і сим кінчиться трета дія.

Четверта й остання дія випала дуже величаво. Перед публикою розляглося українське село: видно хати, церкву, вузькі вулиці, керницю з журавлем, зацвитий садок, річка, а се все під ліском. На ліво стоїть гурт дівчат, а з права Гира виводить гурт козаків. Хор співає „Ой видно село". По самій середині сцени, але ззаду, стоїть підвисшення, а на ньому виступає 8 осіб. На самій середині панна М. Магура персоніфікує Україну в синьо-жовтім шовку зі звіздою свободи в руках. Попри неї стоять українські вельможі, а попри них хоругві з прапорами в руках. Картина імпозантна! Козацтво витягає шаблі на знак згоди йти негайно до бою. Орхестра відіграла „Гей ну, хлопці, до зброї", а хор затягнув пісню „Ставайте в ряди". Ось тут приходить незабутна картина. Музика заграла „Метелиця вьюча", а 500 українського квітнику пішло в танок. Дивитесь, і здається вам, що на сцені всі круги не йдуть в порядку, але в одній хвилі бачите, що дві провідниці вічно завивають і вічно розвивають каблуки в найбільшому порядку, — а десь там ізза сцени все йдуть та йдуть нові пари і так два ряди побільшуються в безконечність. Але прийшов кінець — нові пари вже не виступають; 250 пар на сцені завели такого „Воротарчика", що публика при кождій новій фігурі плеще та плеще. Із середини пари знова, з математичним обчисленням, почали розходитись на право і на ліво, а коли стали в почвірних рядах з обох боків, тоді на даний знак всі сіли на підлогу. Хор заспівав „Ой у лузі червона калина". Тут треба згадати, що хор цілий сей час замикав трету стіну квадрату (на самім залі сцени). По обидвох боках (з права і ліва) сиділи 500 танцюристів; орхестра була напів захована з лівої сторони на сцені. На знак пана Авраменка (а був він замішаний поміж стоячими з боку козаками) встає зноміж сидячих 40 дівчат та відтанцьовують „козачок". Дівчата ще не сіли на свої місця, як ізза сцени вискакує рядом 19 хлопців в танку „Чумачок". Всі хлопці, віком 13—14 років, майже одного росту, повбирані в чумацький білий стрій, ширококрисий капелюх, червона стяжка як защіпка, підперезані зеленою крайкою, ноги обвиті онучами та взуті в постільці — а в руках батіжок. Сама поява хлопців на сцені викликала гураган оплесків. Хлопці займають свої позиції. Всі як один під такт музики переходять ті самі кроки, скоки, фігури, а відтак тріскання батіжком. Боже, що за мила сцена! Сі хлопці не знають, що своїм танком вони завернули одну картину української історії. Мені робилося напричуд диво, коли я дивився на їх усміхнені лиця. А в моїй уяві появився чарівний краєвид: запахли степи, тирси зашелестіли, заспівали жайворонки, заблисли ранні чисті роси, а далеко, далеко показалась чумцька валка. Сиві воли з крутими рогами ступають вільно та тягнуть вози, навантажені всяким добром, а над ними деколи тріскає батіг. Чумаки бачать свої рідні сторони, а їх серця наповняються вщерть радістю та щастям — і тому вони танцюють. Чомуж йому не танцювати, коли в нього жадного горя немає! Бо якогож горя він ще не переніс?! Але він на своїй власній землі — тому ноги його крешуть вогню неначе кремінь. Це ті самі чумаки, про котрих Шевченко співав та їх оплакував. Тому то танок сей, сих 19 молодих юнаків, вже вроджених тут в Америці, збудили в публики безмежну тугу за минулим — за Україною, коли чумак чумакував! І знов у зібраних заблисли очи від сліз. За хлопцями виступило 50 пар дівчат в танку „Катерина Херсонка", який відтанцювали знаменито. За сим одна пара (хлопець і дівчина) відтанцювали „Гопака", а в слідуючій точці виступило 40 козаків в „Запорожськім Герці". Це теж чудова та мила сцена! На закінчення прийшла славна „Метелиця - Кучугура". Варта було приїхати з другого кінця світа, щоби побачити сю метелицю. Сього вже словами описати не годен, бо як би хотів се зробити, то збавив би цілий танок. Се треба самому бачити! Але скінчилася метелиця — 500 танцюристів нараз сіли. На самій середині встають дві дівчині та підносять американський і український прапор високо, високо. До сего пан Авраменко додав величавий кошик живих цвітів, які йому вручено в третій дії. Хор заспівав „Вкраїно-мати", а публика встала вмить на рівні ноги. Відспівано ще американський гимн і година 11, а перший Український Балет на Бродвею в Ню Йорку — скінчився.

Д-р Г. Г. Скегар.

ДЛЯ ДЕКЛЯМАЦІЙ НА СВЯТАХ В ПАМЯТЬ 15 РОКОВИН СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА.

НАЙМИТ.

Поема ІВАНА ФРАНКА.

В устах тужливий спів, в руках чепиги плуга —
Так бачу я його;
Нестаток, і тяжка робота, і натуга
Зорали зморщками чоло.
Душею він дитя, хоч голову схилив
Немов дідусь слабий,
Бо від колиски він в недолі пережив
І в труді вік цілий.
Де плуг його пройде, залізо де розриє
Землі плідної пласт,
Там незабаром лан хвилясте жито вкриє,
Свій плід землиця дасть.
Чомуж він зрібною сорочкою окритий,
Чому сірак, чуга
На нім, мов на старці, з пошарпаної свити?
Бо — наймит він, слуга.
Слугою родиться, хоч вольним окричали
Багатирі його;
В нужді безвихідній, погорді і печалі
Сам хилиться в ярмо.
Щоб жити, він життя, і волю власну, й силу
За хліба кусник продає,
Хоч не кормить той хліб, і стать його похилу
Не випрямить, і сил не додає.
Сумує німо він, з тужливим співом оре
Те поле, оре — не собі
А спів той — наче брат, що гонить з серця горе,
Змагатись не дає журбі.
А спів той — то роса, що в спеці підкріпляє
Напів-зівялий цвіт;
А спів той — грім страшний, що ще лиш глухо грає,
Ще здалека гремить.
Та поки буря ще нагряне громовая,
Він хилиться, проводить в тузі дні,
І земельку святу як матінку кохає,
Як матінку сини.
Байдуже те йому, що для добра чужого
Він піт кривавий лле,
Байдуже те йому, що потом труду свого
Панам панування дає.
Коб лиш земля, котру його рука справляла,
Зародила опять,
Коби з трудів його на других хоч спливала
Небесна благодать.

* * *

Той наймит — наш народ, що поту лле потоки
Над нивою чужою.
Все серцем молодий, думками все високий,
Хоч топтаний судьбою.
Своєї доленьки він довгі жде століття,
Та ще надармо жде;
Руїни перебув, татарські лихоліття,
І панщини ярмо тверде.
Та в серці, хоч і як недолею прибитім,
Надія кращая жиє —
Так часто під скали тяжезної гранітом
Нора холодна бє.
Лиш в казці золотій, мов привид сну чудовий,
Він бачить доленьку свою,
І тягне свій тягар, понурий і суровий,
Волочить день по дню.
В століттях нагніту його лиш ратувала
Любов до рідних нив;
Нераз дітей його тьма-тьменна погибала,
Та все він пережив.
З любовю тою він, мов велетень той давній,
Непоборимий син землі,
Що, хоч повалений, опять міцний і славний,
Вставав у боротьбі.
Байдуже, для кого — с п і в а ю ч и, він оре
Плідний, широкий лан;
Байдуже, що він сам терпить нужду і горе,
А веселиться пан.

* * *

Ори, ори й співай, ти велетню, закутий
В недолі й тьми ярмо!
Пропаде пітьма й гніт, опадуть з тебе пута,
І ярма всі ми порвемо!
Не даром ти в біді, пригноблений врагами,
Про силу духа все співав,
Не даром ти казок чарівними устами
Його побіду величав.
Він побідить, порве шкарлющі пересуду —
І вольний, власний лан
Ти знов оратимеш — властивець свого труду,
І в власнім краю сам свій пан!

NAIMYT.

By Ivan Franko.

A song adorns his lips, his hands the plough-tails grip, —
So he appears to me;
Sheer want, hard work, and strife his energy just sip,
While forehead's ruffled like that sea.
His soul's that of a child, although his head is bent
As if with age too rife!
Because from cradle he his days in trial spent,
And in hard strife his life.
Wherever he but moves his plough, where steel but tears apart
The fertile earthly mane,
There, in a while, the fields, as by the stroke of art,
Bear earth begotten grain.
Then why the coarseness of his shirt — all patched,
The skimpy caot, bare knee,
Like on an aged beggar, whom death had all but snatched?
Because a naimyt's he!
A servant he is born though free he is proclaimed
By those that wealth possess;
From poverty and pain, from scorn with which he's maimed
He cannot find egress.
To live, he sells his life, his freedom, and his strength
Just for a piece of bread,
E'en though it does not feed nor right his bent up length,
And strength it does not add.
In silence grieving, with a pining song he ploughs,
Not for himself, his land;
And in that song he finds a pal that not allows
Adversity the upper hand.
That song is but the dew which during summer heat
Revives the fading plant,
That song — the herald of an awful thunder reign
Which is from distance sent.
But 'fore the thunder storm will culminate above,
He bends and pines day through,
And caters to the soil and loves it with a love —
Like sons their mother do.
'Tis immaterial to him that blood he sweats
For someone else's good,
'Tis immaterial to him that what he nets
Provides another's kinglihood,
Just so the land, which he had weaned with his own hands,
Shall bear her fruit once more;
As long as through his mighty efforts heaven sends
To others a rich store.

* * *

This naimyt is our race which sweats with blood in streams
On fields called not its own.
His heart is always young, with lofty thoughts he beams,
Though by good fate unknown.
For centuries he's waiting for his destiny —
As yet, he waits in vain;
Through ruin he has lived, through Tartar misery,
And through the feudal reign.
No matter how adversity his heart depressed,
There lives a spark of hope —
Quite oft a granite mountain with a spring is blest
Right at the bottom of its slope.
'Tis only in a golden tale, some charming dream,
That he perceives his fate;
Austere and glum he keeps on tugging like a team
From early dawn till late.
In centuries of great affliction, him did save
His love of native field;
His children perished by the thousands in a grave
Yet he lived through it, did not yield.
With this great love he's like that Titan of the Greeks,
That earth's unconquerable son,
Who, being thrown, regains what he had lost and seeks
To finish what he had begun.
With song upon his lips — why care for whom he ploughs
The fertile native land;
Why care that he's in need of food, of tools and cows,
That someone else enjoys his life?

* * *

Plough on, plough on, keep ploughing you, colossus, bound
In darkness, misery!
The gloom will fade, your shackles falling to the ground
Will make the troubles flee.
No wonder you have always sung of strength of will,
When harassed by your foes;
No wonder that your charming lips your stories fill
With conquests of your woes.
You will defeat, destroy that shell of prejudice;
On your redeemed soil
You'll plough again — the master of your home, you'll be
The master of your toil.

October 10, 1876.

Translated by *Waldimir Semenyna.*

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Святкуймо „День Матери".

Культурні Американці святкують 10. травня „Модер'с Дей". Обходять вони цей день урочисто. В цім дні вони дають признання матерям. Влаштовують у їх честь концерти й академії, на котрих виголошують промови, дають приняття, складають дарунки, квіти, декламують вірші, спеціяльно складені на цей день матері-жінки. Цей день у році є призначений для матери жінки не тільки на те, щоби віддавати жінці-матері почести. Культурні Американці знають, що гарна, чесна й образована жінка є підвалиною держави, бо власне ця жінка виховує гарних горожан та славних лицарів. Хібаж не належиться признання матері Ліндберга, котрий перший перелетів аероплянном океан, або матері славного Бирда, що відбув досліди на полудневім бігуні? А сотки інших матерей чи не виховали інших славних лицарів і чи їм не належиться в цей день поляка? Це свято повинні і ми, Українці, обходити, хай і наша матір-жінка, бита кількасотлітною неволею, не буде позаду Американки. І ми маємо за що складати признання своїм матерям. І в нас є славці жінки, котрі виховують гарних синів революціонерів, котрі кладуть своє молоденьке життя на вівтар вітчини. Тому то треба й нам святкувати день 10 травня як день Української Матери. Трентонська громада, яка гуртується біля української прав. церкви, готується до свята матери з виступом хору, декламаціями та відповідними рефератами. Церковне сестрицтво докладає усіх старань, щоби свято української жінки випало гарно, бо це буде в Трентоні перше того роду.

Треба вірити, що все місцеве українське жіноцтво прибуде на це свято, щоби гідно та достойно заманіфестувати перше трентонське свято української жінки. Треба вірити, що старші сини та дочки поспішать з дарунками для своїх матерей та опікунок.

В. Гасій.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Організуйте жіноче товариство при Українській Стрілецькій Громаді.

Півтора року тому зорганізовано при гуртках Української Стрілецької Громади в Филаделфії і Ню Йорку Жіноче Товариство, якого завданням помогти в виконанню ухвал У. С. Г., яднати українське жіноцтво до громадянської праці і згуртувати українську жіночу молодь.

В нинішних часах мусять українські жінки стати до народної праці разом з чоловіками щиро. Цього від них вимагається, бо це їх народній обовязок. А тої праці богато на ріжних ділянках. Та в першу чергу треба нам зорганізуватися.

Тому ще раз взиваємо гуртки Української Стрілецької Громади стати нам до помочи в організованню жінок при гуртках, бо Жіночої Організації при Укр. Стр. Гр. безумовно треба для добра нашого жіноцтва і нашої рідної справи.

По ширші інформації відносно організації і статута просимо писати на адресу:

Ladies Auxiliary of the Ukrainian Legion,
P. O. Box 578,
Philadelphia, Pa.

Управа Жіночого Товариства при Українській Стрілецькій Громаді.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПРОТОКОЛ

ЗАГАЛЬНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА,

яке відбулося на днях від 16. до 20. лютого 1931 р.

(Продовження).

Звіт гол. рекордового секретаря, Івана Каштанюка.

(6)

Рух молодечого департаменту У. Н. Союза за 1930 рік представляється так:

З початком 1930 р. було дітей	14,087
Прибуло нових	1,633
Принято наново	610
З переступними листами	285
Разом	15,965
В 1930 р. суспендовано	1,423
Відійшли з переступними листами	275
Відійшли до повнолітних членів	354
Померло	22
Разом	2,074
З кінцем 1930 р. було дітей	13,891

Повище зіставлення показує убуток дітей в числі 146. Та коли уважити, що до убутку в молодечого департаменту мусить зачислюватись і тих, що відійшли до повнолітних членів, в числі 354, то цей убуток не представляється так страшно. Порівнюючи прибуток" в повнолітних з убутком малолітних, побачимо, що в сути річи в тім тяжкім році Союз втратив лише 94 обезпечених і то в дітях тай таких, котрі коротко були обезпечені. Це вказує лише, що загально члени через безробіття пожертвували обезпечення дітей, а власне обезпечення старалися задержати.

І тут треба звернути увагу, що старий рід діточого обезпечення за 25 центів місячної вкладки є тільки тим добрий, що дешевший від нового роду. Одначе того роду обезпечення кінчиться з хвилею, коли обезпечена дитина дійде до 19-го року життя. В новім роді, де платиться 50 центів місячно, обезпечення продовжується аж до смерти, з вкладками тільки до 70-го року життя, наростають зворотні вартости, які перевищають вартість ріжниці у вкладках, і тому той рід діточого обезпечення, то є після табельки ч. 2-ге, повинен більше поширюватись, головно для дітей при вступленню молодших, бо їм остається більше часу до набуття більших прав, зглядно більших зворотів.

Це повинні зрозуміти відділові діловодчики-організатори і так, як повнолітним, так і дітям в першу чергу виказувати користи з нових родів тай до них приєднувати, маючи на увазі, що многі організації вже покасували у себе старий рід обезпечення, а інші приготовляються до того. І ми мусимо приготовлятися, щоби далеко позаду інших не лишатися, а то й бути першими бодай між українськими організаціями на дорозі до поступу, так, як ми досі на тій позиції успіли вдержатися. Чим більше нових членів перед реформою до нових родів приєднаємо, тим лекше буде оставших переконати і тим лекше буде реформу перевести. Не забуваймо, що ми не можемо оставатись позаду інших запомогових організацій, коли хочемо нашу молодіж приєднувати, а відтак передати їй всю організацію, підготовану до дальшого поступу і розвою.

На той тяжкий 1930 рік нам припало знайти розвязку в справі Сиротинця. До тої розвязки рішено було дійти, згідно з постановою минулої конвенції, через загальну дискусію на сторінках органу. Для приміру, як членам тему дискусію повести, була переведена дискусія в тій справі на минулім засіданню членами головного уряду. На тій підставі при отворенню загальної дискусії членів я ту часть протоколу з минулого річного нашого засідання повторив в органі. Однак загальне пригноблення „безробіттям" відобрало охоту від плянования створення нової інституції: Сиротинця. Це тільки може вказувати, що члени добре розуміють, що без можности попертя матеріяльного такої інституції збудувати не можна, тай плянувати годі. Тай тому від дискусії майже зовсім здержалися. Ми вправді дістали кілька голосів, але це були переважно голоси поради, що зробити з зібраними жертвами на Сиротинець, а не, як Сиротинець створити. Голоси були проголошені в органі і тут нема потреби їх повторяти. Я згадую про це лиш тому, що моїм завданням було цей матеріял-голоси впорядкувати і надіслані „пляни" на цьому засіданню предложити, щоби річні збори могли вибрати кілька найвідповідніших і припоручити мені перевести над ними загальне голосування-референдум.

(Дальше буде).

Чоловік, що жив у великій незгоді з жінкою, в сварці каже до неї:

— З ким мені оженитися би, колиб ти так умерла?

— З чортовою матірю! — відповідає сердито жінка.

— Це булоб проти закону, бож я тепер жонатий з чортовою дочкою! — відрізав чоловік.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КОГУС, Н. Й.

Збірка на Край.

Громадянин Д. Зальопаний переслав через Обєднання до краю 18 дол. На „Просвіту" призначено 13 дол. Зложили: братство св. Петра і Павла 5 дол.; І. Столяр, Н. Заблоцький, М. Мазурик, І. Зазуляк по 2 дол.

Гр. Касіян Содомора зложив 5 дол. з призначенням на такі цілі: На Рідну Школу 2 дол.; на потерпівших від пацифікації 1 дол.; на інвалідів 1 дол.; на Дім Інвалідів 1 дол.

—o—

РОЧЕСТЕР, ПА.

Коляда на Рідний Край.

Тов. Запорожська Січ, від. 367 У. Н. С., вислало до краю через Обєднання коляду в сумі 40 дол. 60 центів. Коляда призначена так: 20 дол. 60 цнт. на ліки для жертв ляцької „пацифікації", а 20 дол. на визвольну боротьбу.

Коляду зложили такі особи: о. В. Турула, Д. Антонів по 2 дол.; М. Сорохтей, С. Федоришин (ст.), М. Кушлик, А. Бабій, М. Антонів, Sherlis Coal and Coke Co., І. Крик, Г. Сухарник, І. Данилів, П. Лиско, К. Крук, О. Данилів, К. Сорохтей, В. Микитин, І. Рудий, М. Бернацький, М. Микитин, С. Андріїв по 1 дол.; Г. Лилак, П. Псюк, В. Бащук, К. Хомин, С. Андрусів, А. Мельник, В. Луців, П. Пукіш, М. Волошин, П. Гринів, М. Мазурчак, Ю. Андрусів, М. Перчик, М. Павлуцький, В. Бабій, М. Федоришин, Я. Шифорост, Д. Лукаш, М. Кобрин, М. Бойко, М. Романів, Т. Рудий, Т. Ромах, Ю. Медвідь, О. Гринчук, К. Воробець, Анна Хороша, В. Пукіш, Т. Мацик, Т. Рудий, А. Окіпний по 50 цнт.; А. Окіпний, Г. Яковецький, Д. Сподарик, Т. Кобрин, М. Білик, М. Петрів, Г. Кушлик, М. Мельник, М. Павлуцький, Й. Триндей, І. Сорохтей, С. Чайковський по 25 цнт.; К. Худяк 10 цнт.

Дмитро Сподарик, секр. від.

—o—

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

З концерту на Рідний Край.

На концерті в память Шевченка, котрий відбувся 15 березня, зложили на Край слідуючі: по 2 дол.: Р. Бачинський, проф. А. Грановский; по 1 дол.: П. Федорців, О. Шабатура, П. Чучман, Н. Бойко, М. Кіт, М. Пасічник, І. Кіт, Н. Запорожан, П. Угринчук, Н. Мандзин, В. Комар, І. Козак, пані Макара, О. Козак, І. Шміганівський, В. Рефцьо, пані А. Проскурняк, В. Сопотюк, Й. Процьків, пані А. Хас, Н. Кучинський, Ф. Пікула, І. Олійник, Н. Гусак, О. Семиродзум, Гр. Федушко, Н. Сомотюк, Й. Греськів, І. Павчак, Н. Костенко, П. Вонс; по 50 цнт.: І. Якимів М. Канюк, Н. Кіт, С. Романюк, Д. Вовк, С. Рахлій, К. Паньків, Д. Комар, В. Кіт, О. Кузик, М. Грубрин, А. Процай, панна М. Мандзин, пані М. Гусак, пані Угринчук, пані Мандзюк, пані Лозовська, пані Мандзин, пані Степанчак, І. Сохорович, пані Дмитрук, Й. Олійник, Гр. Палік, пані Садовська, пані Греськів, пані Кузів, Л. Харчишин. Разом зібрано жертвами $48.50. Дрібними $2.65, а за відзнаки $7.60. Разом приходу було $58.75. Розходу було $16.70. Вислано до Обєднання $42.05.

Йосиф Греськів, касієр.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Рідну Школу.

Українське Товариство „Жеребецька Любов" вислало через Обєднання на Рідну Школу до краю членську вкладку по 1 дол. 10 цнт. Жертвували отсі члени: В. Бих, І. Снистун, В. Бучинський, В. Свистун, П. Бих, І. Жондла, О. Кобилянський, Д. Чайка, Й. Соловський і М. Жуковський. З каси Товариства 25 дол; з підприємства за цвіти 14 долярів. Разом 50 дол.

Гроші вислано через Обєднання.

М. Жуковський, фін. секр.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ГЕРІ, ІНД. Тов. ім. Івана Франка, від. 389, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться 10 травня, в годині 2-ій пополудни, в гали під ч. 1800 Адамс ул. Кождий член обовязаний приходити на мітінги і платити свої вкладки та з другими членами спільно радити над справами товариства. Бо не секретаря вина, коли член забуде платити свої вкладки і через те є суспендований — Теодор Яніцький, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Зап. Січ, від. 75, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінг відбудеться 10 травня, в гали парафіяльній, 3464 Сікот ул., точно в годині 1-ій пополудни. Є важні справи до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоби прийшли і вирівнали свої залегласти, бо в противнім разі будуть виключені з членства. Приєднуйте нових членів в ряди У. Н. Союза і Тов. Зап. Січи та вписуйте своїх дітей. — Ів. Нагорняк, секр.

ОРМРОД, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 124, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінг відбудеться 9-го травня, в годині 6.30 ввечір, в гали де звичайно. Проситься довгуючих членів вирівнати свої вкладки свого місяця, бо на слідуючий місяць припадає піврічний мітінг. Хто не заплатить сего місяця, то буде суспендований. — Дм. Балм, предс.; Ів. Олійник, кас.; Ів. Мелета, секр.

ШЕНАНДОА, ПА. Бр. св. Володимира, від. 98, повідомляє всіх членів, що слідуючий мітінг відбудеться в неділю, 10 травня, в годині 2-ій пополудни, в гали парафіяльній на Вест Сентер Стр. — Афтанас Гевчук, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Укр. Тов. Запорожська Січ, від. 151, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10-го травня, в годині 2-ій пополудни, в Ліберти Ол. Членам без уставно мають явитися, бо є важні справи до полагодження, як рівнож справа поправки статута. — Ів. Шуран, кошовий; Гр. Патинюк, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє всіх своїх членів, що надзвичайний мітінг відбудеться 10 травня, в годині 2-ій пополудни, під ч. 6177 Гленмор Евеню. Проситься усіх членів місцевих і позамісцевих прибути на сей мітінг, бо маємо важні справи до полагодження. Не явившийся член буде карений після статута. Довгуючих членів проситься вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — К. Кропивницький, предс.; П. Коколинський, кас.; І. Самвар, секр.

— Мій найстарший син то такий збиточник, що як так далі пійде, то ще скінчить на електричному кріслі.

— Боже, не будьте такі дуже песимістичні. Може його ще помилують.

ЖАРТИ.

По дорозі з коршми стрінув Артемко Сус свою тету, а вона зараз до нього:

— Ой, Артемку, Артемку, тя злою дорогою ходиш. Май же Бога в серці, вернися, поки не є запізно.

— Добре, хай буде по вашому, — сказав Артемко та вернувся до коршми.

—o—

Суддя: Як обвинувачений міг жертвувати свою волю, честь і будучину за марних пятнацять долярів!

Обвинувачений: Високий суд правду каже, але, далебі, в касі більше не було.

—o—

— Вже чотирнацять літ, як мій чоловік не жиє. Та він помер тиждень після шлюбу.

— То він, бідний, не довго терпів.

—o—

Знавець людей.

— Я потребую лише комунебудь глянути у вічі, а знаю, що він думає про мене.

— А не є воно вам часом неприємне?

—o—

Нема чого боятися.

Жінка йде купатися в морі і веде з собою за руку маленького синка. Чоловік поклався над морем і читає газету.

Нараз відірвав очі від газети й бачить, що жінка вже залізла у воду по шию глибоко.

— Бійся Бога, ти залізла по шию у воду, а деж Богданчик?

Жінка вспокоює чоловіка:

— Не бійся! Я його держу за руку!

—o—

— Ти не повинен показувати пальцем на людей, Петрусю, це дуже негарно! — повчає мати синка.

— А чомуж той палець називається вказуючим? — питається синок.

—o—

— Що ти дістала на імянини від чоловіка? — питається приятелька.

— Нічого! — відповідає жінка.

— Як то нічого? — протестує чоловік. — Абож я не наповнив тобі воздушної подушки свіжим воздухом?!

—o—

Івась любить ставати у калабані. Дома його бють за це. Вчора пійшов Івась з батьком на прохід. На дорозі великі калабані. Івась зупинився та питається:

— Тату, чому ти не стаєш у калабані? Таж тобі ніхто не може заборонити!

—o—

— Якжеж тепер здоровля вашої тещі?

— Дуже погане, слава Богу.

—o—

— Чого ти тепер усе такий сумний?

— Бо я давніше мав багато приятелів, а тепер лишився сам один як палець.

— Як жеж це? Всі твої приятелі повмирали?

— Ні, забогатіли.

—o—

Суддя: Вас обвинувачують, що ви заступаєте людям дорогу та просите милостині.

Обвинувачений: Я прошу милостині?! Ніколи в свіжі стояв на вуглі вулиці і хотів переконатися, чи ще падає тому простягнув руку. Надійшов саме полісмен і арештував мене.

—o—

Волокита прийшов до дверей та застукав. Вийшла молодичка.

— Я просив би, щоби ви дали мені напитися.

— Зараз принесу води! — каже наймичка.

— Ти мене зле зрозуміла, — каже волоцюга. — Я не хочу митися, лише пити.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує місця при українській гр.-кат. церкві провадити хор, уряджувати представлення і концерти і є добрим для дітей, тверезий і добрий в поведенню, має добрі свідоцтва. Всі о.о. Парохів. Посади можуть приняти сейчас. Ласкаві зголошення проситься слати на адресу: „ДЯКОУЧИТЕЛЬ" Р. с/о Svoboda, P. O Box 346 Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ ПОЛЕ В СТАРІЙ КРАЮ в селі Лаврів, повіт Самбір, Галичина. По інформацію слати на адресу:

PETRUNELIA TERLECKA
900 Palmer St., W. Easton, Pa.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C і стемповані річи. Пишіть по каталог до

UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ В СТАРІЙ НЮ ДЖЕРЗИ.

ФАРМА 100 акрів, при селі, 80 акрів урожайної землі, решта пасовисько, два сади і жерела, добрім стайні, вода в домі, всякі інші других добрих будинків, 22 штуки коні, 20 овець, 22 свині, 100 курчат, всі фармерські машини потрібні на великій фарм міста і заліничої стації. Цена домівка готівкою, а решта на вигідні.

ФАРМА 22 акри, 15 акрів урожайної, а решта лісі і пасовисько, 2 гарні ріки. Дім з кімнат, 2 стайні, барна і два нові курники. Цена

ФАРМА 250 акрів, 80 акрів урожайної, 3 і пів акра руки, сад, решта пасовисько. Дім 6 кімнат, всякі інші другі будинки, 11 штук худоби, 100 курчат, всі фармерські машини потрібні на фарм. Одна миля від української церкви. Цю фарму продаємо з причини недоровля жінки. Цена 6000 готівкою, а решта на вигідні сплати.

Маю багато других фарм на продаж. Пишіть в заміну за реальність в стейтах Нью Джерзі або Конектикот.

PETER OWDY
101 South 3rd St., Brooklyn, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 Avenue B,
New York, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel.: ALGONQUIN 8628.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі від 12 до 1-шої вполудне, або після умови.

DR. N. M. HNATYSHYN
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР
2391 Professor St., Cleveland, Ohio
(Проти українського банку).
Телефон: Atlantic 2054.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
NEW YORK CITY
129 E. 7th STREET.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без ріжниці як далекі поминки, кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 3-8882, або Waverly 2-1636, NEWARK, N. J.

СЛАВНІ СВІТОВІ БОРЦІ.

Прийдіть подивитися на українського кісткоклама
ГРИГОРІЯ ЗАРИНОВА
— проти —
ДАЙНАМАЙТ ГОС СОНЕНБЕРГ
В СЕРЕДУ, 6. ТРАВНЯ (МАУ)
в годині 8.15 ввечір
в 69th REG'T ARMORY, LEXINGTON AVE., pir 26th STREET, NEW YORK, N. Y.

ДРУГІ БОРОТЬБИ:
ДОН ДЖОРДЖ
Мішіґан Юніверситі
— проти —
ЛІ ВАЙКОФ
Мазурі Юніверситі

ЛЕНАРД МАКАЛУСО
Фейлус Колеґет Калідж Стар
— проти —
НИК СКОТЕС
Ґрік контендер

ГЕРІ ҐЛИК
Джуніор Стар
— проти —
ЧАЛІ ВЕСТ
Клівленд Тайґер

МЕКС ЕДЕЛМАЄР
Прайд оф Йорквил
— проти —
СЕРЛОР АРНОЛД
Голі Крос Калідж

ДЖЕК ШЕРІ
Американ формст рестлер
— проти —
БОРИС ДИМИТРОФ
Болгаріян Сайклон

ДЖОЗЕ ДОМІНҐУС
Спеніш булфайтер
— проти —
БІБЕР МЬЮКОЙ
Бостон Калідж Ейс

Подаємо Вам листу найліпших світових борців.

Щоб дістати добре сидження, треба зарезервувати собі тікет. ТЕЛЕФОНУВАТИ: WISCONSIN 7-6186 або 7-6187.
ОФІС: 1457 BROADWAY, ROOM 802.

ЦІНИ ТІКЕТІВ: $1.05, $2.10, $3.15

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА.

(9)

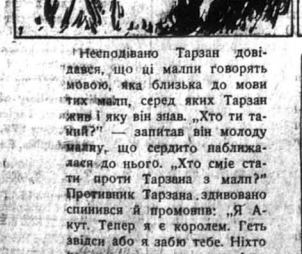

Несподівано Тарзан довідався, що ці малпи говорять мовою, яка близька до мови тих малп, серед яких Тарзан жив і яку він знав. „Хто ти такий?" — запитав він молоду малпу, що сердито наближалася до нього. „Хто сміє стати проти Тарзана з малп?" Противник Тарзана здивовано спинився й промовив: „Я Акут. Тепер я є королем. Геть звідси або я забю тебе. Ніхто не може сперечатися з Акутом!"

„Будемо приятелями", промовив Тарзан. „Ти не можеш убити Акута", завважили інші малпи, що здивовано слухали їх розмови. У відповідь на це Тарзан кинувся до боротьби зі своїм противником, який підчас розмови став трохи спокійнішим. Тарзан схопив його зручно за руки й після короткої боротьби, несподівано й на здивовання всім малпам, повалив на землю Акута, а сам опинився на нім.

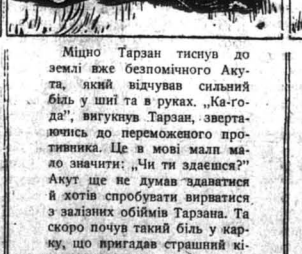

Міцно Тарзан тиснув до землі вже безпомічного Акута, який відчував сильний біль у шиї та в руках. „Ка-года", вигукнув Тарзан, звертаючись до переможеного противника. Це в мові малп мало значити: „Чи ти здаєшся?" Акут ще не думав здаватися й хотів спробувати вирватися з залізних обіймів Тарзана. Та скоро почув такий біль у карку, що пригадав страшний кінець свого короля, якого щойно переміг Тарзан.

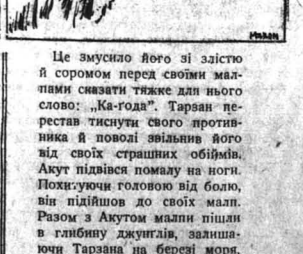

Це змусило його зі злістю й соромом перед своїми малпами сказати тяжке для нього слово: „Ка-года". Тарзан перестав тиснути свого противника й поволі звільнив його від своїх страшних обіймів. Акут підвівся помалу на ноги. Похитуючи головою від болю, він підійшов до своїх малп. Разом з Акутом малпи пішли в глибину джунглів, залишаючи Тарзана на березі моря, вилічувати свої рани, які він дістав підчас тяжкої боротьби.